

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/5876.**

Benyújtás dátuma: **2023-10-31 22:19**

Parlex azonosító: **8VZ9QA9Z0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Szijjártó Péter, külgazdasági és külügyminiszter**

Törvényjavaslat címe: **A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról**

A Kormány nevében benyújtom a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2023. évi törvény

a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról

1. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 1. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A konzuli szolgálat nem magyar állampolgárok konzuli védelmét is elláthatja az e törvényben meghatározottak szerint.”

2. §

(1) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 2. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A tiszteletbeli konzuli tisztviselőnek jelölt személy igazolja, hogy büntetlen előéletű. A miniszter a büntetlen előéletre vonatkozó adatokat a tiszteletbeli konzuli kinevezés megszűnéséig kezeli. A miniszter a tiszteletbeli konzuli tisztviselőnek jelölt személyre vonatkozóan a kinevezés előtt véleményt kér a feladat- és hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálattól.”

(2) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 2. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A miniszter jogosult arra, hogy a tiszteletbeli konzuli kinevezés időtartama alatt ellenőrizze a tiszteletbeli konzuli kinevezés feltételeinek fennállását és ennek keretében felhívhatja a tiszteletbeli konzuli tisztviselőt a (4) bekezdésben foglaltak igazolására és véleményt kérhet a feladat- és hatáskörrel rendelkező nemzetbiztonsági szolgálattól.”

3. §

(1) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A konzuli szolgálat nem magyar állampolgár részére e törvény rendelkezései szerint nyújthat konzuli védelmet.”

(2) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Olyan államban, ahol Magyarországnak nem működik diplomáciai vagy konzuli képviselete – a (4) bekezdés rendelkezéseit nem érintve –, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján Európai Unió tagssággal nem rendelkező harmadik állam konzuli szolgálata is elláthatja a magyar állampolgár és – a 6. § (2) bekezdésben és a 7. §-ban felsorolt esetekben – az őt kísérő hozzátartozója érdekvédelmét, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi.”

(3) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján a konzuli szolgálat is elláthatja harmadik állam állampolgárának érdekvédelmét, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi.”

(4) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Európai uniós jogi aktus, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján a képvisellel nem rendelkező magyar állampolgár és az őt kísérő hozzátartozójának érdekvédelmét az Európai Unió tagállama is elláthatja, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi.”

(5) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Európai uniós jogi aktus, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján a konzuli szolgálat elláthatja a képvisellel nem rendelkező uniós polgár és az őt kísérő családtagjának érdekvédelmét, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi.”

(6) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 3. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a konzuli védelem nyújtásának feltételei fennállnak, a konzuli szolgálat a képvisellel nem rendelkező uniós polgárt és az őt kísérő családtagját a magyar állampolgárral azonos, az e törvényben, valamint a végrehajtásáról szóló jogszabályokban meghatározott elbánásban részesíti. A képvisellel nem rendelkező uniós polgár tagállamának kérésére a konzuli védelem ezen túl is kiterjeszhető, ha az uniós jog előírásaiba nem ütközik és a fogadó állam azt nem ellenzi.”

4. §

(1) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 5. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E feladat teljesítése körében eljárva a konzuli szolgálat különösen az alábbi intézkedéseket teszi:)

„a) a külföldre utazásról szóló törvény alapján a magyar állampolgár hazatéréséhez az elveszett, elloptott, megrongálódott, megsemmisült vagy lejárat folytán érvényét veszített úti okmány helyett a konzuli tisztviselő újat állít ki,”

(2) A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 5. §-a a következő (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2b) Képvisellel nem rendelkező magyar állampolgár részére ideiglenes úti okmányt (emergency travel document) más tagállam konzuli szolgálata állíthat ki.”

5. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény a következő alcímmel és a 13/A. §-sal egészül ki:

„Segítségnyújtás képvisellel nem rendelkező uniós polgárnak és őt kísérő családtagjának

13/A. §

(1) A képvisellel nem rendelkező uniós polgárok és az őket kísérő családtagjaik konzuli védelmének ellátása érdekében a konzuli szolgálat szorosan együttműködik az Európai Unió szerveivel és a tagállami konzuli szolgálattal.

(2) A konzuli szolgálat a képvisellel nélküli uniós polgár védelmében annak kérelmére, az őt kísérő családtagja védelmében a képvisellel nélküli uniós polgár tagállamának kérelmére járhat el.

(3) Az uniós polgárnak és az őt kísérő családtagjának nyújtható anyagi támogatás feltételeire külön jogszabály rendelkezései irányadóak.

(4) A tagállamok területén vagy harmadik államban képvisellel nem rendelkező uniós polgár kérelmére vagy állampolgársága szerinti tagállam kérelmére, ha úti okmánya elveszett, ellopták, megsemmisült vagy egyéb okból nem szerezhető be ésszerű időn belül, részére a konzuli szolgálat ideiglenes úti okmányt (emergency travel document) állíthat ki.

(5) A konzuli szolgálat a (4) bekezdés szerinti uniós polgárt kísérő, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó családtagjának az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállam kérésére ideiglenes úti okmányt (emergency travel document) állíthat ki.

(6) A konzuli szolgálat másik tagállam kifejezett kérésére ideiglenes úti okmányt (emergency travel document) állíthat ki olyan személyek részére, akik számára az érintett tagállamnak kötelessége védelmet nyújtani és akik jogszerűen tartózkodnak egy tagállamban.”

6. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 16. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A konzuli szolgálat a konzuli védelem, illetve a külföldre utazás bejelentése során – jogainak érvényesítése és érdekeinek védelme céljából, továbbá a védelemhez szükséges adatkörben – a védelemre szoruló személy következő adatait kezelheti:

- a) természetes személyazonosító adatai,
- b) lakóhelye,
- c) állampolgársága,
- d) neme,
- e) a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány okmányazonosítója,
- f) a külföldi tartózkodásával kapcsolatos adatok, és
- g) a védelem biztosításához szükséges egyéb adatok.”

7. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 20. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény alkalmazásában

- a) *hozzátartozó*: a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben (a továbbiakban: Ptk.) ekként meghatározott személy;
- b) *képvisellel nem rendelkező magyar állampolgár*: olyan magyar állampolgár, aki olyan harmadik országban tartózkodik, ahol Magyarország nem rendelkezik állandó jelleggel létrehozott diplomáciai vagy konzuli képvisellel – ideértve a tiszteletbeli konzuli tisztviselőt is –, illetve nem rendelkezik olyan diplomáciai vagy konzuli képvisellel – ideértve a tiszteletbeli konzuli tisztviselőt is –, amelynek az adott esetben ténylegesen módjában áll konzuli védelmet nyújtani;
- c) *képvisellel nem rendelkező magyar állampolgár hozzátartozója*: harmadik állam uniós polgársággal nem rendelkező olyan állampolgára, aki a tagállami konzuli szolgálat által konzuli védelemben részesülő magyar állampolgárnak a Ptk. fogalom meghatározása szerinti hozzátartozója;
- d) *képvisellel nem rendelkező uniós polgár*: a magyar állampolgár kivételével olyan európai uniós polgár, aki olyan harmadik országban tartózkodik, amelyben az állampolgársága szerinti tagállam nem rendelkezik állandó jelleggel létrehozott diplomáciai vagy konzuli képvisellel – ideértve a tiszteletbeli konzuli tisztviselőt is –, illetve nem rendelkezik olyan diplomáciai vagy konzuli képvisellel – ideértve a tiszteletbeli konzuli tisztviselőt is –, amelynek az adott esetben ténylegesen módjában áll konzuli védelmet nyújtani;
- e) *képvisellel nem rendelkező uniós polgár családtagja*: harmadik állam uniós polgársággal nem rendelkező olyan állampolgára, akit az érintett tagállami konzuli hatóság a konzuli védelemben részesülő állampolgárának családtagjaként ismer el;
- f) *közeli hozzátartozó*: a Ptk.-ban ekként meghatározott személy;
- g) *válsághelyzet*: rendkívüli körülmények vagy események által előidézett olyan helyzet, amely jelentős számú magyar illetve uniós polgárt hátrányosan érint vagy érinthet, és szükségessé teszi a konzuli szolgálat haladéktalan fellépését a konzuli védelem biztosítása érdekében. Válsághelyzetnek minősül különösen az életet, testi épséget külföldön közvetlenül fenyegető természeti katasztrófa, háborús cselekmény vagy fegyveres összeütközés;
- h) *tagállami konzuli szolgálat*: az Európai Unió más tagállamának külpolitikáért felelős minisztériuma vagy illetékes diplomáciai vagy konzuli képviselete.”

8. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény a következő 23. §-sal egészül ki:

„23. §

A tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által 1996. június 25-én elfogadott egy ideiglenes úti okmány létrehozásáról szóló 96/409/KKBP határozat I. mellékletében meghatározott ideiglenes úti okmányok 2024. december 12-ig használhatók fel.”

9. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény 24. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

- „c) az uniós ideiglenes úti okmány létrehozásáról, valamint a 96/409/KKBP határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 18-i 2019/997/EU tanácsi irányelv,”

10. §

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény

- a) 1. § (1) bekezdésében a „4–13. §-okban” szövegrész helyébe a „4–13/A. §-okban” szöveg,
 - b) 2. § (3) bekezdésében az „előéletű, külön” szövegrész helyébe az „előéletű, esetében nemzetbiztonsági kockázat nem merül fel, külön” szöveg,
 - c) „Segítségnyújtás katasztrófa, háború vagy fegyveres összeütközés esetén” alcím címében a „katasztrófa, háború vagy fegyveres összeütközés” szövegrész helyébe a „válsághelyzet” szöveg,
 - d) 7. § (2) bekezdésében a „tagállamokkal történő” szövegrész helyébe a „tagállamokkal, illetve az Európai Külügyi Szolgálattal történő” szöveg, a „polgároknak válsághelyzetekben” szövegrész helyébe a „polgároknak és az őt kísérő családtagjainak válsághelyzetekben” szöveg és a „felel” szövegrész helyébe az „is felel” szöveg,
 - e) 16. § (6) bekezdésében a „polgár érdekvédelmének” szövegrész helyébe a „polgár és családtagja érdekvédelmének” szöveg és az „az Európai Unió tagállama konzuli szolgálatának” szövegrész helyébe az „a tagállami konzuli szolgálatnak” szöveg,
 - f) 17. § (2) bekezdésében a „polgár érdekvédelmének” szövegrész helyébe a „polgár és családtagja érdekvédelmének” szöveg és az „az Európai Unió tagállama konzuli szolgálatán” szövegrész helyébe az „a tagállami konzuli szolgálaton” szöveg,
 - g) 19. § (9) bekezdésében a „polgár” szövegrész helyébe a „polgár és családtagja” szöveg,
 - h) 21. § a) pontjában a „polgárok védelmének” szövegrész helyébe a „polgárok és családtagjaik védelmének” szöveg
- lép.

11. §

Hatályát veszti a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény

- a) 5. § (3) bekezdésében az „Az uniós polgárnak nyújtható anyagi támogatás feltételeire külön jogszabály rendelkezései irányadóak.” szövegrész,
- b) 23. §-a.

12. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2024. július 1-jén lép hatályba.

(2) A 11. § b) pontja 2024. december 13-án lép hatályba.

Általános indokolás

A törvényjavaslat pontosítja a tiszteletbeli konzuli tisztviselők kinevezési feltételeit.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

Az alapvető rendelkezések kiegészülnek, jogszabályban meghatározott esetben a konzuli szolgálat a nem magyar állampolgár konzuli védelmét is elláthatja.

2. §

A tiszteletbeli konzuli tisztviselők kinevezési feltételeként nevesítésre kerül, hogy a büntetlen előélet igazolásán túl nemzetbiztonsági kockázat sem merülhet fel a tiszteletbeli konzuli tisztviselő személyével kapcsolatosan.

A kinevezéshez szükséges feltételeket a miniszter a kinevezés időtartama alatt végig jogosult ellenőrizni, hogy a tiszteletbeli konzuli tisztviselőnél továbbra is fennáll-e a büntetlen előélet, a nemzetbiztonsági kockázat hiánya, illetve, hogy a külön rendeletben meghatározott feltételek szerint alkalmas-e a tisztségével együtt járó feladatok teljesítésére.

3. §

A törvény személyi hatálya bővül ki a képvisellel nem rendelkező uniós polgárokkal és hozzátartozóikkal.

4. §

A jogszabályi rendelkezés kiegészítése pontosítja a bajba jutott magyar állampolgároknak a konzuli szolgálat, illetve a más tagállamok által adható ideiglenes úti okmányok körét.

5. §

Külön fejezetbe kerültek a képviselettel nem rendelkező uniós polgárok és az őt kísérő családtagjaik részére nyújtható konzuli segítségnyújtás formái és szabályai.

6. §

Az adatvédelmi rendelkezés kiegészül a nemre vonatkozó adat kezelésére szóló felhatalmazással, tekintettel arra, hogy az új uniós ideiglenes úti okmányon fel kell tüntetni a kérelmező nemét.

7. §

Új fogalom meghatározásokkal bővül a törvény az új uniós ideiglenes úti okmánnyal kapcsolatos rendelkezések átültetése okán.

8. §

A jelenleg használt uniós ideiglenes úti okmány alkalmazhatóságával kapcsolatos rendelkezés.

9. §

Az uniós jogi aktusnak való megfelelést megállapító rendelkezés.

10. §

Szövegcsere módosító rendelkezések.

11. §

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

12. §

Hatályba léptető rendelkezés.